



Lotz Károly: Rákospalotai hidak

Palota falu kultúrája a 19. században

Rákospalota 1848 előtt jobbágyfalu volt, a fóti uradalomhoz tartozott. A jobbágyfelszabadítás után is még bő félévszázadig megőrizte falusias jellegét. Ez azt jelenti, hogy a tradicionális paraszti élet ünnepei, hagyományos színterei határozták meg a kultúrát, a művelődést és a szórakozást.

A szokások és hagyományok rendje az élet minden színterét át meg átszötte. Szigorú, évszázadok során kialakult hagyományos rendje volt a gazdasági életnek: jeles napokhoz kötődött egyes munkák elvégzése, illetve bizonyos munkáktól bizonyos alkalmakkor való tartózkodás. A munkák előkészületének, elvégzésének és az eredmény megünneplésének évszázadokon át, generációkról generációkra áthagyományozott rendje, ideje és módja volt – néhány területen még pár évtizeddel ezelőtt is.

Szokások, hagyományok kötődtek természetesen az évkörhöz, a természet változásaihoz, és ezen keresztül az egyházhoz, annak ünnepeihez. Itt is, mint más vidékeken rendkívül gazdag volt az egyes ünnepkörök – Karácsony, Húsvét, Pünkösöd – szokásrendje.

A szokások és hagyományok harmadik nagy csoportja pedig itt Rákospalotán is, mint bármelyik más faluközösségben az országban, az emberélet fordulóihoz – születés, házasság, halál – kötődtek.

Ezek között a hagyományos keretek között „teremtették” és „fogyasztották” a kultúrát Palota nagyközség parasztjai.